

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/9/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320202749
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5320202749.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, vo veci navrhovateľky: D. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX, XXX XX S., proti osobe povinnej platiť výživné: P. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX, XXX XX X., o návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa a návrhu osoby povinnej platiť výživné na zníženie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní osoby povinnej platiť výživné proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5Pc/7/2020-108 zo dňa 05. januára 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 5Pc/7/2020-108 zo dňa 05. januára 2022 vo výrokoch II. a III. zrušuje a vec v tomto rozsahu vracia Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 5Pc/7/2020-108 zo dňa 05. januára 2022 vo výroku I. zostáva nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Čadca (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom konanie v časti o návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného zastavil (výrok I.) a návrh osoby povinnej platiť výživné (ďalej len „otca“) na zníženie výživného zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že účastníci konania nemajú právo na ich náhradu (výrok III.).

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že navrhovateľka návrhom podaným na súde dňa 25.08.2020 žiadala zvýšenie výživného voči otcovi, určené rozsudkom Okresného súdu Čadca spis. zn. 12P/38/2016 zo dňa 08.11.2016, zo sumy 150,- eur mesačne na sumu 350,- eur mesačne od 01.09.2020. V rámci podaného návrhu navrhovateľka ako dôvody pre zvýšenie výživného uviedla, že od septembra 2020 začala študovať na vysokej škole, s čím sú spojené zvýšené finančné výdavky, zmenili sa bytové pomery jej matky, a tým pádom aj bytové pomery jej samotnej, má v pláne podstúpiť finančne náročnú operáciu očí.

3. Otec k návrhu uviedol, že dňa 28.09.2020 ukončil pracovný pomer a od 01.10.2020 je evidovaný ako nezamestnaný, od 01.07.2020 poberá výsluhový dôchodok. Poukázal na svoje majetkové pomery a finančné záväzky, pričom žiadal určiť výživné na navrhovateľku v sume 100,- eur mesačne.

4. Súd prvej inštancie vo veci návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného vyhlásil rozsudok spis. zn. 5Pc/7/2020 zo dňa 21.12.2020, ktorý bol na podklade odolania otca rozhodnutím Krajského súdu v Žiline spis. zn. 6CoP/25/2021 zo dňa 31.05.2021 v časti zrušený a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Pri ďalšom konaní na súde prvej inštancie navrhovateľka na pojednávaní konanom dňa 08.11.2021 zobrala návrh v časti o zvýšení výživného späť, na základe čoho súd prvej inštancie konanie v tejto časti postupom podľa ust. § 144 a § 145 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“) zastavil.

6. Vo vzťahu k zostávajúcemu predmetu konania mal súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania preukázané, že naposledy bolo o výživnom navrhovateľky voči otcovi rozhodnuté

rozsudkom Okresného súdu v Čadci sp. zn. 12P/38/2016 zo dňa 08.11.2016, od ktorého času sa zmenili pomery na strane navrhovateľky, keď sa zvýšili výdavky navrhovateľky a jej matky v súvislosti s nástupom na vysokú školu (predtým študovala na strednej škole), venuje sa bodybuildingu (denne navštevuje fitnesscentrum) a nosí okuliare. K podstatnej zmene pomerov došlo aj na strane matky navrhovateľky, keď sa

na jednej strane aj s navrhovateľkou v roku 2019 odsťahovala od svojho priateľa, s ktorým spoločne hradila náklady na bývanie a zvýšili sa jej finančné náklady na bývanie, na druhej strane sa jej od času posledného rozhodovania o výživnom otca na navrhovateľku zvýšil príjem. K zmene pomerov došlo aj na strane otca navrhovateľky, ktorý je od septembra 2020 nezamestnaný, od októbra 2020 mu bola priznaná dávka v nezamestnanosti a poberá výsluhový dôchodok. Súd prvej inštancie sa bližšie zaoberal spôsobom zániku pracovného pomeru otca, ktorý zanikol dohodou, ako aj celkovými okolnosťami dotknutého pracovného pomeru. V konaní neboli preukázané žiadne objektívne dôvody, pre ktoré by otec musel pracovný pomer ukončiť dohodou. Pokiaľ otec uvádzal, ako dôvod problémov ďalej sa zamestnať, obrnu na tvári, uvedený problém mal vzniknúť pred tromi rokmi, pričom medzitým pracoval v cestovnej kancelárii ako referent a predajca zájazdov, takže jednal priamo s ľuďmi, dojednával zájazdy a z tohto dôvodu teda nie je jasné, akým spôsobom mu mohla vo vykonávaní zamestnania brániť obrna na tvári, keď pracoval priamo s ľuďmi. Celkovo bol súd prvej inštancie toho názoru, že otec pri rozviazaní pracovného pomeru konal účelovo, uvedomujúc si, že jeho dcéra doštudovala strednú školu, dosahovala dobré študijné výsledky a bolo vysoko pravdepodobné, že pôjde študovať na vysokú školu, s čím budú spojené zvýšené výdavky. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie prihliadal na potencialitu príjmov otca vychádzajúc z jeho faktických možností uplatniť sa na trhu práce. Pokiaľ otec získal určitú odbornú kvalifikáciu a prax, má možnosť dosiahnuť konkrétny reálny príjem, existujúci na trhu práce a pokiaľ bez objektívnych dôvodov svoju kvalifikáciu a praktické zručnosti nevyužíva na zabezpečenie takéhoto príjmu, nemožno na takúto skutočnosť prihliadať ako na okolnosť, ktorá mu bráni plniť si vyživovaciu povinnosť k dieťaťu v primeranom rozsahu. Tvrdenia otca o sťaženom prístupe k zamestnaniu zo zdravotných dôvodov (dva krát prekonal COVID-19, má problémy s rukami, nie je zaočkovaný a nemieni sa dať očkovať, čo ho môže na trhu práce limitovať) súd prvej inštancie neakceptoval ako dôvodné, pričom otec žiadnym relevantným dôkazom o zdravotnom stave nepreukázal, že by nemohol byť zamestnaný. Vo vzťahu k otcom tvrdenému nezáujmu navrhovateľky o jeho osobu a nepreukázaniu primeranej úcty a rešpektu s odkazom na ust. § 75 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“) súd prvej inštancie vzal do úvahy navrhovateľkou tvrdené správanie otca k jej osobe v minulosti, pričom dospel k záveru, že aktuálny nezáujem navrhovateľky o osobu svojho otca nie je bezdôvodný, ale vyplývajúci práve zo správania otca v minulosti. Správanie navrhovateľky vo vzťahu k otcovi tak súd prvej inštancie neposúdil ako správanie v rozpore s dobrými mravmi. Z uvedených dôvodov tak súd prvej inštancie návrh otca na zrušenie, príp. zníženie výživného zamietol.

7. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „CMP“).

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zmeny vo výroku II. o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného tak, že by rozhodol o zrušení jeho vyživovacej povinnosti k navrhovateľke, resp. aspoň o jej znížení na sumu 40,- eur mesačne, počnúc od 01.02.2022.

9. Otec poukázal na svoju aktuálnu finančnú situáciu, keď jediným jeho príjmom je výsluhový dôchodok vo výške 314,56 eur mesačne, na rozdiel od matky navrhovateľky, ktorej celkový mesačný príjem činí sumu 1.540,50 eur. Po úhrade výživného vo výške 150,- eur mu zostane mesačne suma 164,56 eur, pričom jeho pravidelné mesačné výdavky predstavujú sumu 280,30 eur a má aj rôzne nepravidelné výdavky. Keďže súd prvej inštancie zamietol jeho návrh na zníženie/zrušenie výživného na navrhovateľku, dostal sa do hmotnej núdze a musel si napr. požičať na palivo sumu 1.000,- eur od svojho brata. Namietal aj postup súdu prvej inštancie, ktorý nezisťoval, či navrhovateľka nie je poberateľkou sociálneho, prípadne prospechového štipendia, či si nevzala študentskú pôžičku alebo či si brigádnicke neprivyrába. Rovnako súd nezisťoval, či matka navrhovateľky nenavýšila svoj príjem z nájmu bytu. Nestotožnil sa ani so závermi súdu o údajnej účelovosti rozviazania pracovného pomeru bez preukázania objektívnych dôvodov takéhoto konania a poukázal na časové súvislosti, keď zmena pracovnej zmluvy (25.07.2020), od ktorého času mal mesačný príjem cca 100,- eur mesačne, predchádzala jeho vedomosti o nástupe navrhovateľky na vysokú školu (11.08.2020). Dôvodom skončenia pracovného pomeru bol aj nepriaznivý stav v cestovnom ruchu spôsobený pandémiou ochorenia COVID-19. Či došlo ku ukončeniu pracovného pomeru na základe dohody alebo výpoveďou, bolo podľa názoru otca irelevantné a v rozpore s údajnou účelovosťou jeho konania aj situácia, keď by

nebolo logické, aby si vo svojom veku úmyselne privodzoval napr. nepriaznivý stav pri budúcom výpočte starobného dôchodku či stav, kedy je odkázaný na pomoc od svojich súrodencov. Zmena zamestnania nemala nikdy v minulosti vplyv na ním plnenú výživovaciú povinnosť voči navrhovateľke. Otec sa vyjadril aj k ďalším okolnostiam týkajúcim sa možnosti svojho zamestnania popísaných v napadnutom rozsudku, pričom uviedol, že adekvátnu prácu si aktívne hľadá, a to nielen v okruhu svojich blízkych, ako súd prvej inštancie uviedol. Na preukázanie svojich tvrdení o bolesti v ruke nemá žiadne lekárske správy, lieči sa sám doma. K nákladom navrhovateľky s vysokoškolským štúdiom, konkrétne k potrebe kúpy nového notebooku v hodnote 700,- eur uviedol, že „zamŕzanie“ starého notebooku bolo možné vyriešiť aj inak (preinštalovanie softwaru, výmena len niektorých komponentov), rádovo v sume desiatok eur a vyjadril sa aj k (ne)dôvodnosti iných výdavkov (posteľ, taška na notebook kúpená 3 týždne pred kúpou notebooku). Otec sa vyjadril aj k hodnotenému správaniu navrhovateľky k jeho osobe, pričom bol toho názoru, že navrhovateľke vo vzťahu k nemu chýba pocit empatie, je voči nemu necitlivá. Pokiaľ aj v minulosti povedal na adresu navrhovateľky niečo, čo sa jej mohlo dotknúť, bolo to len v rámci humoru s dobrým úmyslom. Vo vzťahu k rozchodu matky navrhovateľky s priateľom a od toho sa vyvíjajúce riešenie bytovej situácie a podobne uviedol, že ako osoba povinná plniť výživovaciú povinnosť na svoju dcéru predsa nemôže niesť zodpovednosť za životné rozhodnutia matky navrhovateľky a výška výživného na navrhovateľku by sa od toho nemala odvíjať. Súd prvej inštancie mal do úvahy brať aj tú skutočnosť, že od času posledného rozhodovania o výživnom sa jeho finančné pomery výrazne zhoršili a finančné pomery matky navrhovateľky naopak zlepšili, ako aj na možnosti navrhovateľky, vzhľadom na jej vek, prispieť matke formou pomoci v domácnosti, a týmto jej odplácať starostlivosť, pričom mu navrhovateľka nijakým spôsobom nepomáha. V sumáre zotrval na svojich tvrdeniach produkovaných v rámci konania pred súdom prvej inštancie, týkajúcich sa zmien pomerov účastníkov konania, ako aj o správaní navrhovateľky voči nemu v rozpore s dobrými mravmi.

10. Navrhovateľka sa k odvolaniu otca nevyjadrila a ani iné podania účastníkov odvolaciemu súdu predložené neboli.

11. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie otca ako osoby povinnej platiť výživné proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 a 2 a § 156 CMP) - otcom ako účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnuté, včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť takýmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 CMP a contrario v spojení s ust. § 155 CMP, s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania postupom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a v závislom výroku III. o náhrade trov konania v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). Rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní nenašiel napadnutom výroku I. zostal týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

12. Odvolací súd primárne poukazuje na to, že pre konanie súdu je potrebné naplnenie procesných podmienok. Splnenie procesných podmienok súd (vrátane odvolacieho) ex officio skúma kedykoľvek počas konania (§ 161 ods. 1, § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1

a § 66 CSP), aj keď to nie je účastníkmi namietané. Jednou z vecných procesných podmienok, za splnenia ktorej súd môže konať, je v prípade konaní vo veciach výživného plnoletých osôb (§ 155 v spojení s § 23 CMP) existencia návrhu na začatie konania (v danom prípade návrhu otca na zníženie / zrušenie výživného). Neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky vedie vždy k zastaveniu konania (§ 161 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

13. V prípade existencie návrhu na začatie konania (ako podania vo veci samej), t. j. v prípade existencie spomenutej vecnej procesnej podmienky, je však potrebné skúmať, či má tento návrh všetky všeobecné náležitosti podania podľa ust. § 127 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP (ktorému súdu je návrh na začatie konania určený, kto ho robí, ktorej veci sa týka, či sa ním sleduje a podpis), ako aj osobitné náležitosti návrhu na začatie konania podľa ust. § 25 CMP (označenie účastníkov, ich zástupcov, ak ich majú, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a uvedenie toho, čoho sa navrhovateľ domáha - petit návrhu).

14. Aj keď vadu návrhu na začatie konania nemožno stotožňovať s nedostatkom vecnej procesnej podmienky (v podobe neexistencie návrhu) a naopak nedostatok procesnej podmienky nemožno stotožňovať s vadou návrhu (k tomu napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4Cdo/219/2016 zo dňa 25.10.2017), nie je možné vždy tieto dve kategórie od seba oddeliť a uprieť im určitú vzájomnú súvislosť a podmienenosť. Vady návrhu na začatie konania totiž zásadne bránia jeho vecnému

prejednaní a rozhodnutí súdom. Ak totiž nie je ani napriek úkonom súdu podľa ust. § 129 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vada návrhu na začatie konania (ako podania vo veci samej) odstránená a súčasne nemožno pre takýto nedostatok v konaní pokračovať aj pri zohľadnení väčšej neformálnosti civilného mimosporového konania v zmysle ust. čl. 7 CMP, súd návrh na začatie konania (resp. podanie vo veci samej) postupom podľa ust. § 129 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP odmietne bez toho, aby sa zaoberal jeho vecnou stránkou. Procesný následok tohto nedostatku návrhu na začatie konania sa potom približuje k následku spôsobenému neodstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky, keďže v tomto prípade dochádza podľa ust. § 161 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP k zastaveniu konania, teda ku konečnému rozhodnutiu vo veci, a to rovnako bez toho, aby sa súd zaoberal vecou samou. Inak povedané, súd nemôže vo vecnej rovine konať a rozhodnúť tak v prípade, ak ide o neexistenciu návrhu na začatie konania (ak nejde o konania, ktoré môže začať súd aj bez návrhu, z úradnej moci) a rovnako aj v prípade, ak je návrh na začatie konania vadný, a tento jeho nedostatok sa nepodarilo odstrániť ani postupom podľa ust. § 129 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP a súčasne tento nedostatok súdu bráni pokračovať v konaní. Vychádzajúc z uvedeného potom možno dôvodiť, že vada návrhu na začatie konania predstavuje svojim spôsobom odstrániteľný nedostatok vecnej procesnej podmienky, keďže súd môže v konaní podľa ust. 154 a nasl. CMP v spojení s ust. § 155 a § 23 CMP konať o právach, povinnostiach a oprávnených záujmoch účastníkov len na podklade bezvadného návrhu na začatie konania, resp. návrhu s vadami, ktorých charakter v konaní umožňuje pokračovať. Ak teda nedôjde zo strany navrhovateľa k odstráneniu väd návrhu na začatie konania, súd nepristúpi k jeho vecnému prieskumu, rovnako ako v prípade neodstrániteľného nedostatku procesnej podmienky, len s rozdielom v spôsobe rozhodnutia, ktorým sa takéto konanie končí (v prípade vady návrhu na začatie konania odmietnutím tohto podania podľa ust. § 129 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP a v prípade nedostatku procesnej podmienky zastavením konania podľa ust. § 161 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP).

15. Odvolací súd musí konštatovať, že súd prvej inštancie konal vo veci návrhu otca na zníženie výživného na navrhovateľku ako plnoletú osobu oprávnenú na výživné a o tomto návrhu výrokom II. napadnutého rozsudku rozhodol bez toho, aby bola naplnená procesná podmienka v podobe bezvadného návrhu na začatie konania podľa ust. § 155 CMP, resp. takéhoto návrhu na začatie konania obsahujúceho síce vady, ktoré však nebránia pokračovať súdu v konaní. Z ust. § 155 v spojení s ust. § 23 ods. 1 CMP totiž jednoznačne vyplýva, že konanie vo veciach výživného plnoletých osôb sa začína len na návrh. Takéto konanie tak v zmysle ust. § 23 ods. 2 CMP nemožno začať bez návrhu.

16. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku explicitne ani neidentifikoval návrh otca na zníženie výživného voči navrhovateľke, len v odseku č. 19 odôvodnenia uviedol, že nakoľko otec zotrval na návrhu na zrušenie, resp. zníženie výživného, zameral sa najmä na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, resp. či sa vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Otec teda podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku mal zotrvať na návrhu na zrušenie, resp. zníženie výživného, avšak z odôvodnenia nie je zrejmé, na akom návrhu mal otec zotrvať. Rovnako nie je zrejmé, či mal otec podať návrh na zníženie výživného voči navrhovateľke a na akú sumu (zo sumy naposledy určeného výživného 150,- eur rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 12P/38/2016-77 zo dňa 08.11.2016), alebo mal otec žiadať úplné zrušenie jeho vyživovacej povinnosti k navrhovateľke (takýto návrh by v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít zároveň konzumoval aj návrh na zníženie výživného; k tomu napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 4Cz/47/1966 zo dňa 07.06.1966, publikovaný v Zbierke stanovísk najvyšších súdov a rozhodnutí súdov ČSSR č. 1 ročník 1967 pod publikačným č. 2/1967).

17. Odvolací súd v rámci identifikácie prípadného písomného návrhu otca na začatie konania poukazuje na to, že otec v podaní zo dňa 02.11.2021 (na č. I. 80 spisu) položil otázku, či ak ale došlo v súčasnosti k podstatnej zmene pomerov na strane navrhovateľky, nemala by podať nový návrh na úpravu výživného. Súčasne uviedol, že mu bol taktiež zamietnutý návrh na zníženie/zrušenie vyživovacej povinnosti uznesením Okresného súdu Čadca č. k. 5Pc/2/2021-15 z dôvodu nenadobudnutia právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod spis. zn. 5Pc/7/2020 (teda v konaní v súdnej veci). Ak teda Okresný súd Čadca zoberie do úvahy výdavky navrhovateľky, aj bez nového návrhu na zvýšenie výživného, požaduje v rámci hospodárnosti konania o spojení jeho návrhu na zníženie/zrušenie výživného zo dňa 25.02.2021, nakoľko sa každým dňom dostáva do stavu hmotnej núdze. V tomto kontexte však odvolací súd poukazuje na to, že Okresný súd Čadca uznesením č. k. 5Pc/2/2021-15 zo dňa 12.03.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07.04.2021, zastavil konanie o návrhu otca, ktorým sa tento proti navrhovateľke s účinnosťou od 01.04.2021 domáhal zrušenia jeho vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke, určenej rozsudkom

Okresného súdu Čadca č. k. 5Pc/7/2020-37 zo dňa 21.12.2020 (teda rozsudku v súdnej veci, ktorý bol uznesením odvolacieho súdu č. k. 6CoP/25/2021-54 zo dňa 31.05.2021 zrušený a vec bola súdu prvej inštancie vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie), prípadne zníženia výživného na sumu 40,- eur mesačne. Okresný súd Čadca označené rozhodnutie č. k. 5Pc/2/2021-15 zo dňa 12.03.2021 odôvodnil tým, že predmetný rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 5Pc/7/2020-37 zo dňa 21.12.2020 nenadobudol v čase jeho rozhodovania právoplatnosť, a preto konaniu o návrhu otca na zrušenie /zníženie/ jeho vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke bráni prekážka začatého konania (litispendencie) podľa ust. § 159 CSP, a preto konanie o návrhu otca podľa ust. § 161 CSP, prihliadajúc ex officio (z úradnej povinnosti) na nenaplnenie podmienok konania, zastavil. Je teda zrejmé, že o návrhu otca na zrušenie/zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke, ktorý podal na Okresnom súde Čadca dňa 26.02.2021, bolo právoplatne rozhodnuté a nebolo možné tak spojiť túto vec (teda vec návrhu otca) so súdenou vecou vedenou na súde prvej inštancie pod spis. zn. 5Pc/7/2020 (t. j. s konaním o návrhu navrhovateľky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k nej).

18. Z obsahu spisu zo súdnej veci (vedenej na súde prvej inštancie pod spis. zn. 5Pc/7/2020) zároveň nevyplýva, že by sa v tomto spise nachádzalo akékoľvek písomné podanie (podpísané otcom), ktoré by podľa jeho obsahu (čl. 7 CMP) mohlo byť návrhom na začatie konania, ktorým by sa otec domáhal zrušenia/zníženia jeho vyživovacej povinnosti k navrhovateľke. Za takéto podanie nemožno považovať ani podanie otca datované dňa 28.09.2016 (opätovne nepodpísané, na č. I. 14 spisu), keďže toto bolo vyjadrením k návrhu na zvýšenie výživného v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca pod spis. zn. 12P/38/2016; v tomto konaní bola naposledy určená vyživovacia povinnosť otca k navrhovateľke) a tvorilo len prílohu podania otca v súdnej veci datovaného dňa 08.10.2020 (na č. I. 9 spisu). Zo zmieneného podania otca datovaného dňa 28.09.2016 zrejme vychádzal súd prvej inštancie, keď v odôvodnení napadnutého rozsudku v odseku č. 3 uviedol, že otec žiadal určiť výživné vo výške 100,- eur mesačne.

19. Odhliadnuc od už uvedeného otec na pojednávaní súdu prvej inštancie dňa 08.11.2021 po tom, ako navrhovateľka vzala návrh na zvýšenie výživného späť, uviedol, že trvá na návrhu na zníženie výživného (str. 5 zápisnice o pojednávaní, č. I. 86 spisu). Následne na pojednávaní dňa 09.12.2021 otec v záverečnej reči, ktorú odovzdal súdu v písomnej forme (bez jeho podpisu, na č. I. 103 spisu, vid' zápisnica o pojednávaní str. 4, č. I. 101rub spisu), uviedol, že žiada, aby bolo rozhodnuté o zrušení, prípadne znížení výživného.

20. Odvolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že na rozdiel od civilného sporového konania je v civilnom mimosporovom konaní možné, aby účastníci svoje podania spísali do zápisnice. Každý okresný súd je povinný podanie účastníka do zápisnice spísať a postúpiť ho bezodkladne príslušnému súdu, pričom takéto podanie má tie isté účinky, ako keby sa spísalo na príslušnom súde (§ 14 CMP).

21. Odvolací súd tak dospel k záveru, že otec v súdnej veci podal návrh na začatie konania, avšak tento návrh nemal tak všetky všeobecné náležitosti podania (§ 127 CSP), ako aj osobitné náležitosti návrhu na začatie konania podľa ust. § 25 CMP. Bolo tak potrebné, aby súd prvej inštancie postupom podľa ust. § 129 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vyzval otca na odstránenie väd návrhu na začatie konania s upozornením pre prípad, že návrh

na začatie konania nedoplní a pre uvedený nedostatok nebude možno v konaní pokračovať, návrh otca na začatie konania odmietne. Súčasne, pokiaľ by otec vady návrhu na začatie konania odstránil, následne mal súd prvej inštancie vykonať úkony v zmysle ust. § 167 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Súd prvej inštancie však uvedeným spôsobom nepostupoval a zaťažil tak svoje konanie vadou spočívajúcou v nedostatku procesnej podmienky konania.

22. V nadväznosti na uvedené musel potom odvolací súd, už bez ďalšieho zaoberania sa dôvodnosťou odvolania otca, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II., ako aj v závislom výroku III. o náhrade trov konania podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP zrušiť a vec v tomto rozsahu vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). Odvolací súd podotýka, že v danom prípade napadnutého rozhodnutia, nešlo o vec, v ktorej rozhodnutie súdu prvej inštancie už bolo raz odvolacím súdom zrušené a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže v poradí prvým rozsudkom vo veci zo dňa 21.12.2020 (ktorý bol odvolacím súdom zrušený a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie) súd prvej inštancie rozhodol len vo veci návrhu navrhovateľky o zvýšenie výživného, teda nie vo veci návrhu otca na zrušenie / zníženie výživného. Preto nebolo na mieste aplikovať ust. § 390 CSP. V odvolaní nenapadnutom výroku I. (ktorým súd prvej inštancie rozhodol vo veci návrhu navrhovateľky o zvýšenie výživného) zostal rozsudok súdu prvej inštancie týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (§ 65 CMP a contrario v spojení s § 155 CMP).

23. V ďalšom konaní súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), vyzve otca postupom podľa ust. § 129 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP na odstránenie väd jeho návrhu na začatie konania, aby tak mal tento všetky všeobecné náležitosti podania podľa ust. § 127 CSP v spojení s ust. § 2 CMP a osobitné náležitosti návrhu na začatie konania podľa ust. § 25 CMP s upozornením podľa ust. § 129 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Okrem riadneho označenia účastníkov konania (§ 133 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 a 2 CMP), bude najmä potrebné, aby bol otec vyzvaný jednoznačne uviesť, či navrhuje svoju vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke znížiť a na akú sumu alebo zrušiť (petit návrhu musí byť určitý, zrozumiteľný a vykonateľný) a súčasne pravdivo a úplne opísal rozhodujúce skutočnosti, ktorými svoj návrh na začatie konania odôvodňuje. Ak otec odstráni vady návrhu na začatie konania, súd prvej inštancie vykoná úkony podľa ust. § 167 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 a 2 CMP, následne vec prejedná na nariadenom pojednávaní a po vykonanom dokazovaní (§ 36 a 37 CMP) a zistení skutočného stavu veci (§ 35 CMP), vec opätovne právne posúdi a nanovo rozhodne. V ďalšom konaní a pri novom rozhodovaní sa bude primerane riadiť tiež závermi odvolacieho súdu vyjadrenými v uznesení č. k. 6CoP/25/2021-54 zo dňa 31.05.2021. V zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP napokon súd prvej inštancie rozhodne v novom rozhodnutí aj o trovách tohto odvolacieho konania.

24. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP]. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.